

Helsingin seudun MAL-sopimus 2020-2023

Seurantakatsaus 2021: sopimuksen toimenpiteiden seuranta

25.8.2021

ara
Asumisen rahoitus-
ja kehittämiskeskus

 Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto

 Väylävirasto
Trafikledsverket

 Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

 VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

LVV
LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

 HSL
HRT

 Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Seurantakatsauksen sisältö:

- Tiivistelmä (diat 3-5)
- **Maankäyttö ja kestävä yhdyskuntarakenne (diat 6-10)**
 - tiivistelmä maankäytön toimenpiteiden edistymisestä
 - asuntokaavoitustuotanto ja sen sijoittuminen,
 - asuntokaavoitustavoitteiden toteutuminen
 - valtion kunnallistekniikan avustukset ja kiinteistöomaisuuden luovutukset asumiskäyttöön
- **Asuntotuotanto ja asumisen sijoittuminen (diat 11-19)**
 - tiivistelmä asumisen toimenpiteiden edistymisestä
 - asuntotuotanto ja tavoitteiden toteutuminen
 - ARA-tuotanto
 - valtion tukeman asuntotuotannon osuuden nostaminen
 - asunnottomuuden puolittaminen
- **Liikenne (diat 20-24)**
 - tiivistelmä liikenteen toimenpiteiden edistymisestä
- **Muut sopimuksen toteuttamisen kannalta tärkeät toimenpiteet (diat 25-27)**
- Lisätiedot

Tiivistelmä MAL-sopimuksen toimenpiteiden seurannasta vuoden 2020 osalta

Tiivistelmä (1/2): Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

- Asumisen kaavojen kerrosalasta 96 % (tavoite 90 %) sijoittui MAL 2019-suunnitelmassa määritellyille maankäytön ensisijaisille vyöhykkeille.
- Valtio on myöntänyt seudun kunnille sovitusti kunnallistekniikan avustuksia (11,8, milj. €) ja korkotuettujen asuntojen käynnistysavustuksia (32,3, milj. €).
- Liikenteen toimenpiteet ovat käynnistyneet pääosin hyvin.
- Valtio on myöntänyt avustuksia vuodelle 2020 ja 2021 joukkoliikennetoimijoille julkisen henkilöliikenteen palveluiden järjestämiseen MAL-sopimuksen mukaisesti sekä erillisellä joukkoliikennetuella. Joukkoliikenteen tilanne on ollut koronapandemian ja sen aiheuttaman matkustajamäärien ja lipputulojen romahduksen takia erittäin vaikea koko vuoden 2020 ja tilanne jatkuu erittäin vaikeana keväällä 2021. Joukkoliikennepalveluilla on turvattu kansalaisten pääsyä töihin, palveluihin ja muihin toimintoihin koronan kaikissa vaiheissa.
- KUUMA-seudun KUHA-hankkeiden ohjelma on hyväksytty HLJ-toimikunnassa 24.11.2020. Espoon KUHA-kohteista saavutettiin neuvottelutulos 10.6.2021. Valtionavustusta kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden parantamiseen kunnan katuverkolla myönnettiin vuonna 2020 Helsingin seudulla 16 hankkeelle yht. 13 milj. €.
- MAL-suunnittelu etenee hyväksytyyn puiteohjelman mukaisesti.
- Yhdessä edistettävät toimenpiteet matkaketjujen, raportoinnin, digitalisaation ja automatisaation osalta ovat edenneet.
- Edellytykset sopimuksen toteuttamiseksi ovat olemassa. Seudullisissa toimenpiteissä, muun muassa lähijunaliikenteen varikoiden ja raskaan liikenteen palvelualueiden sijaintien löytämisessä, on haasteita.

Tiivistelmä (2/2): Asuminen ja elinympäristön laatu

- Kunnat asemakaavoittivat hieman alle 1,5 milj. k-m² asumiseen tarkoitettua rakennusoikeutta, lähes 100 % tavoitteesta. Hyväksytyjen asemakaavojen asumiseen varatusta kerrosalasta tuli voimaan 1,0 milj. k-m².
- Asuntoja valmistui vuonna 2020 reilusti yli vuosittaisen 16 500 asunnon tavoitteen: 18 241 kpl
- Valmistuneista asunnoista 93 % oli ensisijaisilla vyöhykkeillä, mikä kertoo myös siitä että ensisijaisten vyöhykkeiden kaavojen toteuttamisedellytykset ovat kunnossa, eikä kaavoituksen ja asuntotuotannon välillä ole pullonkauloja seudullisella tasolla. Kunnittain tilanne toki vaihtelee paljon.
- Valtion tukeman korkotukituotannon osalta ei koko seudun tasolla päästy tavoitteena olevaan asuntojen määrään (tavoite: 4 561 asuntoa, toteumaprosentti: 81 %).
- Osapuolten tulisi yhteistyössä selvittää edellytyksiä nostaa tuetun asuntotuotannon osuutta.
- A-Kruunu Oy on aloittanut tuetun asuntotuotannon myös Helsingin seudulla. Varsinaisia tavoitteita sopimuksessa on A-Kruunulle vasta vuodelle 2021.
- Asunnottomuuden puolittamisen tavoitetta on sovittu seurattavan vuoden 2019 luvuista alkaen. Vuonna 2020 asunnottomia oli Helsingin seudun kunnissa 2 355, reilu 300 vähemmän kuin edellisenä vuonna.
- Koronapandemiasta huolimatta asuntojen kysyntä säilyi vahvana, hinnat nousivat ja suurempien asuntojen suosio kasvoi.

Maankäyttö ja kestävä yhdyskuntarakenne

- asuntokaavoitustuotanto ja sen sijoittuminen
- asuntokaavoitustavoitteiden toteutuminen
- valtion kunnallistekniikan avustukset ja kiinteistöomaisuuden luovutukset asumiskäyttöön

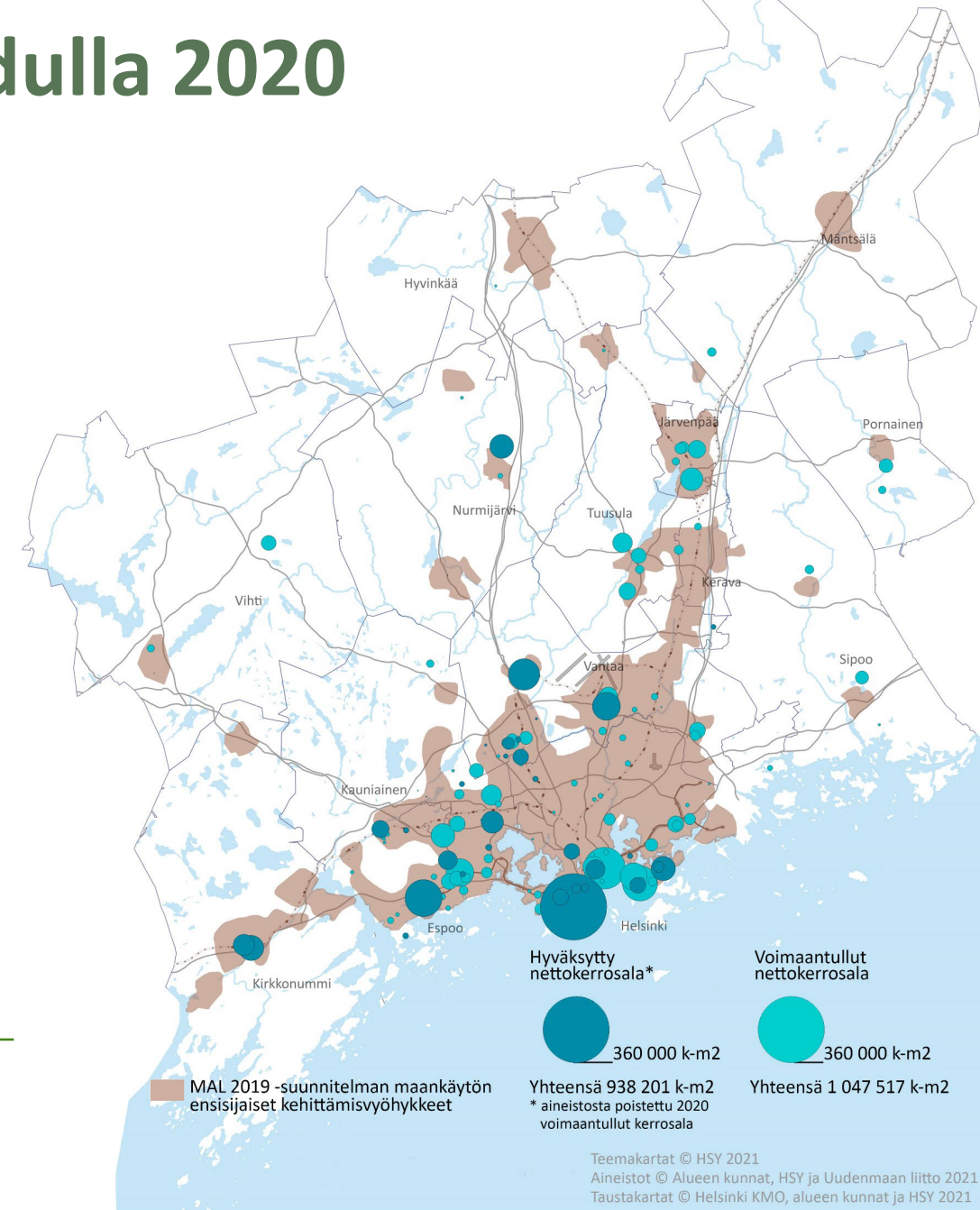
Maankäyttö

– kooste MAL-sopimuksen toimenpiteiden toteutumisesta 2020

Toimenpide	Edistyminen	Lisätietoja
1. Kuntien asuntokaavoituksesta vähintään 90 % maankäytön ensisijaisille vyöhykkeille.	Edistyy	Vuonna 2020 Helsingin seudun kuntien kaavoittamasta asumisen kerrosalasta 96 % sijoittui maankäytön ensisijaisille vyöhykkeille.
2. Valtion kunnallistekniikka-avustusta vähintään 10 milj. € maankäytön ensisijaisille vyöhykkeille.	Edistyy	ARA myönsi 2020 Helsingin seudulle 11,8 milj. € infra-avustuksia. Kohteista 3 oli Helsingissä ja 1 Espoossa.
3. Valtio osoittaa omistamaansa maata asuntotuotantoon.	Kaipaa huomiota	Toteutuneita kiinteistökauppoja vuonna 2020 2 kpl. Molemmat Helsingissä.
14./1 Kunnissa valmistuu asuntotonttien asemakaavoja (asumiseen tarkoitettua rakennusoikeutta) koko kaudella 6 milj. k-m ² (vuodessa 1,5 milj. k-m ²).	Edistyy	Kunnissa hyväksyttiin vuonna 2020 1,493 milj. k-m ² asumisen kaavoja. Se on lähes 100 % vuosittaisesta tavoitteesta. Hyväksytyjen asemakaavojen asumiseen varattua kerrosalaa tuli voimaan 1,0 milj. k-m ² .
15. Kunnat varmistavat ensisijaisten vyöhykkeiden asemakaavojen toteuttamisedellytykset ja tonttien käyttöön saamisen.	Edistyy	Asuntoja valmistuu ensisijaiselle vyöhykkeelle sovitussa määrin (16 903 asuntoa eli 93 % valmistuneista vuonna 2020), mikä kertoo siitä, että toteuttamisedellytykset ovat kunnossa.

Asuntokaavoitus Helsingin seudulla 2020

- Vuonna 2020 hyväksyttiin 1 493 248 kerrosneliometriä asumisen kaavoja. Asumisen kaavojen kerrosalaa tuli voimaan 1 047 517 kerrosneliometriä.
- Hyväksytystä asuntokaavoituksesta 96 % sijoittui MAL 2019 –suunnitelman ensisijaisille vyöhykkeille.
- Kaavoitetusta asuinkerrosalasta 86 % oli kerrostaloille, 3 % rivi- ja ketjutaloille ja 11 % pientaloille.
- Asumisen kaavoja hyväksyttiin 105 kpl, joista 18:sta valitettiin. Valitusprosessissa on 47 % hyväksytystä asuinkerrosalasta.

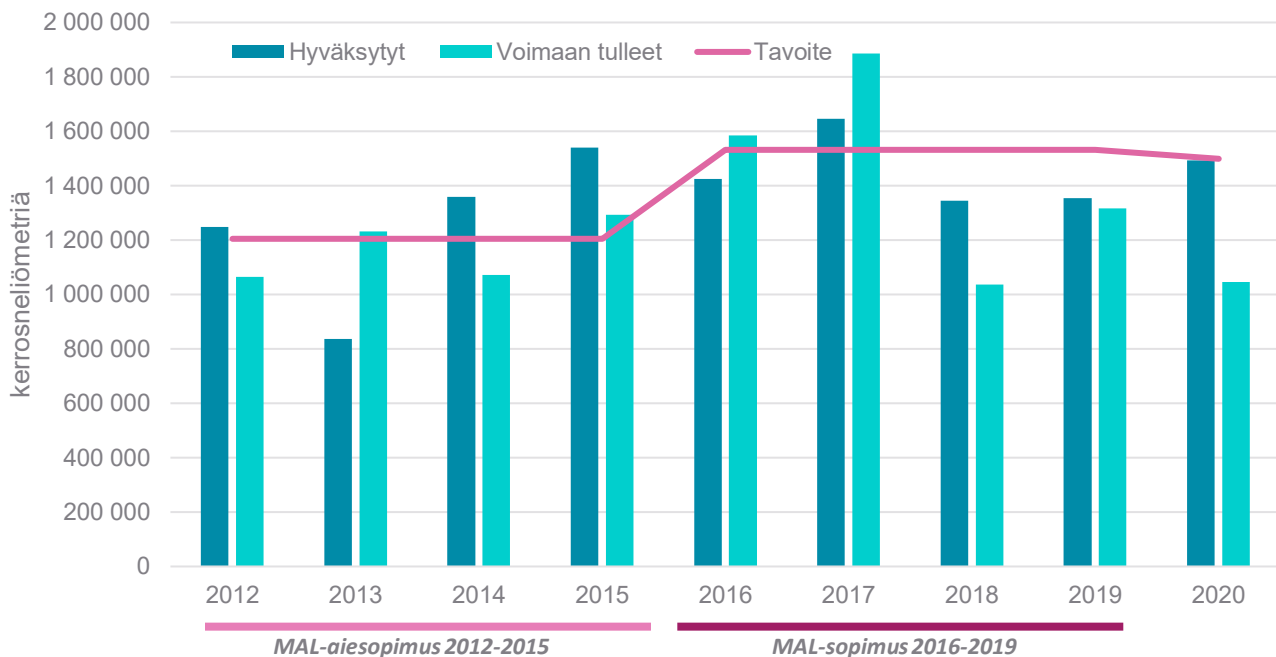
Sovittu toimenpide:

1. Kunnat sijoittavat uudesta asuntokaavoituksesta (kerrosneliometreinä) vähintään 90 % MAL 2019 –suunnitelmassa esitetyille maankäytön ensisijaisille vyöhykkeille

Hyväksytty ja voimaan tullut asuntokaavoitus suhteessa tavoitteisiin

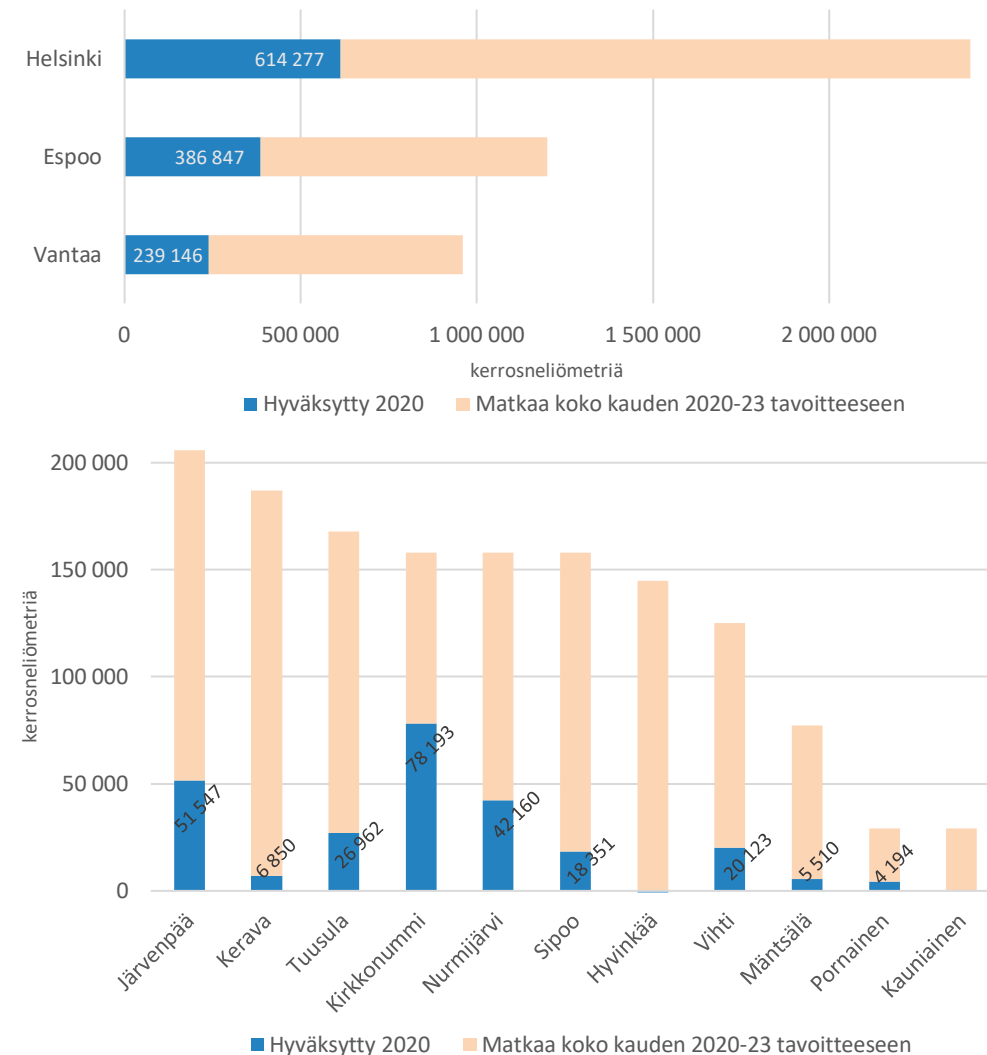
Hyväksytyt ja voimaan tulleet asuntokaavoituksen määrä ja tavoitteet MAL-sopimuskausilla

- Vuoden 2020 kaavoitustavoitteen (1 500 000 k-m²) toteuma oli lähes 100 %.
- Asemakaavojen asumisen kerrosalaa tuli voimaan 1,0 milj. k-m².
- Kunnittainen vaihtelu on suurta.

Hyväksytty asuntokaavoitus suhteessa tavoitteeseen kunnittain 2020

Yhteensä 1,493 milj. k-m²

Sovittu toimenpide:

14 (/1). Helsingin seudun kunnat sitoutuvat siihen, että koko sopimuskaudella valmistuu asuntotonttien asemakaavoja (asumiseen tarkoitettua rakennusoikeutta) yhteensä 6 milj. kerrosneliometriä. (kuntakohtainen asemakaavoitustavoite sopimuksen liitteessä 2)

Valtion toimenpiteet:

Kunnallistekniikka-avustukset

- ARA myönsi kunnallistekniikka-avustusta Helsingin seudulle vuonna 2020 11,8 miljoonaa euroa.
- Kohteet ovat maankäytön ensisijaisilla vyöhykkeillä.
- Yksi kohteista on määritelty täydennysrakentamiskohteeksi.

Senaatti-konsernin hallinnoiman valtion kiinteistö-omaisuuden luovutukset asumisen käyttötarkoitukseen

- Senaatti-kiinteistöt on toteuttanut vuonna 2020 kaksi luovutusta Helsingissä.
- Senaatin Asema-alueet Oy:llä ei ole toteutuneita luovutuksia vuonna 2020, viisi kehitysprojektia on käynnissä Helsingin seudun asemanseuduilla.

Sovitut toimenpiteet:

2. Valtio osoittaa kunnallistekniikka-avustusta vähintään 10 miljoonaa euroa vuodessa MAL 2019 –suunnitelman mukaisilla maankäytön ensisijaisilla vyöhykkeillä sijaitseville kohdealueille. Painopiste avustusten kohdentamisessa on täydennysrakentamisessa.

3. Valtio osoittaa omistamaansa maata asuntotuotantoon myymällä, vaihtamalla ja tarvittaessa maankäyttösopimuksia hyödyntäen. Tavoitteena on varmistaa kuntien ja kansalaisten tasavertainen kohtelu sekä valtion kokonaisuus. Valtio vaikuttaa omistajaohjauksessaan siihen, että valtion tarpeista vapautuvat asuntorakentamiseen soveltuvat alueet luovutetaan kohtuuhintaisesti ensisijaisesti kunnille tai toissijaisesti muulle alueen lopulliselle asuntotuotannon tarjoajalle.

Asuntotuotanto ja asumisen sijoittuminen

- asuntotuotanto ja tavoitteiden toteutuminen
- asuntotuotannon sijoittuminen
- ARA-tuotanto
- käynnistysavustukset ja A-Kruunun asuntotuotanto
- asunnottomuuden puolittaminen

Asuminen – kooste MAL-sopimuksen toimenpiteiden toteutumisesta 2020 (1/2)

Toimenpide	Edistyminen	Lisätietoja
14./2 Helsingin seudulle valmistuu 16 500 asuntoa vuodessa.	Edistyy	Vuonna 2020 Helsingin seudulle valmistui 18 241 asuntoa.
16. Valtion tukeman korkotukituotannon osuus on PK-seudulla 30 % kokonaistavoitteesta (3 786 asuntoa). Kunnat huolehtivat että 20 % asuntotuotannosta (2 524 asuntoa) on tavallista 40-vuotista korkotukivuokra-asuntotuotantoa ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantoa.	Kaipaa huomiota	PK-seudulle valmistui 2 726 valtion tukemaa asuntoa. Se on 72 % tavoitteesta. Tavallista 40-vuotista korkotukivuokra-asuntotuotantoa ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantoa valmistui 1 841 asuntoa. Se on 73 % tavoitteesta.
17. Valtion tukeman korkotukituotannon osuus on KUUMA-kunnissa 20 % kokonaistavoitteesta (775 asuntoa). Kunnat huolehtivat että 10 % asuntotuotannosta (386 asuntoa) on tavallista 40-vuotista korkotukivuokra-asuntotuotantoa ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantoa.	Edistyy	KUUMA-seudulle valmistui 948 valtion tukemaa asuntoa. Se on 122 % tavoitteesta. Tavallista 40-vuotista korkotukivuokra-asuntotuotantoa ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantoa valmistui 554 asuntoa. Se on 144 % tavoitteesta.

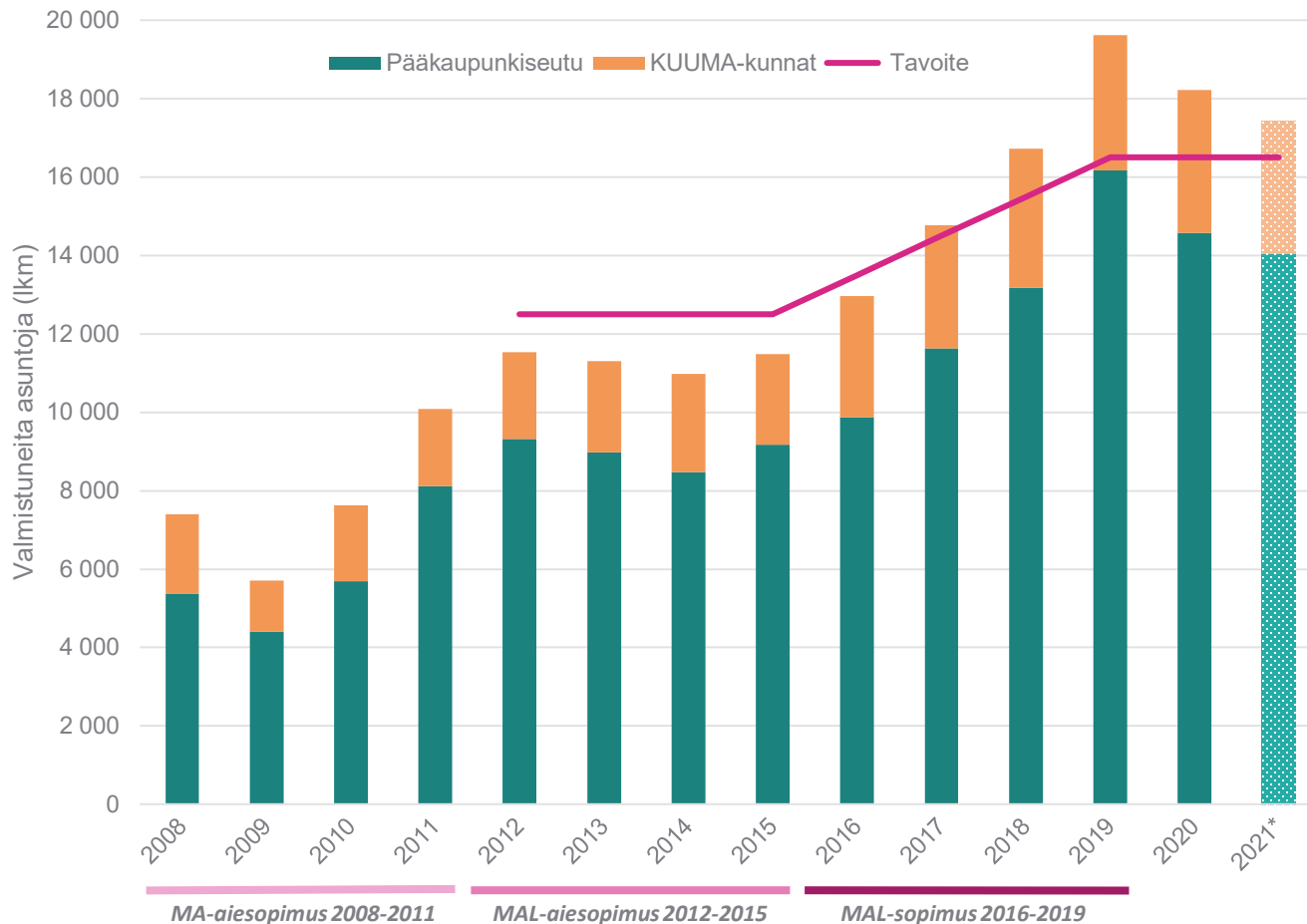

Asuminen – kooste MAL-sopimuksen toimenpiteiden toteutumisesta 2020 (2/2)

Toimenpide	Edistyminen	Lisätietoja
18. Selvitetään yhteistyössä edellytyksiä nostaa valtion tukeman asuntotuotannon osuutta.	Tarkentuu	Hallitusohjelman ja MAL-sopimuksien tavoitteita on edistetty korottamalla korkotukivaltuuden ja ARA-tuotannon määrää. Asuntopoliittisessa selonteossa etsitään uusi keinoja valtion tukeman asuntotuotannon lisäämiseksi.
19. Valtio osoittaa tavallisille 40-vuotisille korkotukivuokra-asunnoille käynnistysavustuksia 20 milj. €/vuosi maankäytön ensisijaisilla vyöhykkeillä.	Edistyy	Käynnistysavustuksia on myönnetty 2020 Helsingin seudulla 3 239 asunnolle yhteensä 32 280 000 €. Kaikista 42:sta avustuskohteesta 41 sijaitsi maankäytön ensisijaisilla vyöhykkeillä.
20. A-Kruunu rakennuttaa tavallisia 40-vuotisia korkotukivuokra-asuntoja. Tavoitteena kasvattaa tuotantoa siten, että 2021 vuotuinen aloitusten määrä on n. 800, joista 600 Helsingin seudulla ja 15 % puukerrostaloasuntoja.	Tarkentuu kauden kuluessa	Vuonna 2020 A-Kruunu aloitti 659 asunnon rakentamisen ja vuodenvaihteessa 31.12.2020 suunnittelussa oli yli 800 asuntoa.
21. Ehkäistään ja vähennetään asunnottomuutta. Tavoitteena asunnottomuuden puolittaminen 2023 mennessä. Helsinki, Espoo, Vantaa, Hyvinkää ja Järvenpää osallistuvat asunnottomuuden yhteistyöohjelmaan.	Tarkentuu kauden kuluessa	ARA:n kunnilta keräämien tietojen mukaan Helsingin seudun kunnissa oli vuonna 2020 yhteensä 2 355 asunnottomia.

Helsingin seudulle valmistuneet asunnot 2008-2020 ja *kuntien arvio vuodelle 2021

- Vuonna 2020 valmistui 18 241 asuntoa, mikä on 111 % sopimuksessa asetetusta vuosittaisesta tuotantotavoitteesta.
- Vuoden 2019 ennätysellisestä asuntotuotannosta (lähies 20 000 uutta asuntoa) jäätin hieman, mutta koronapandemia ei silti pysäyttänyt asuntotuotantoa.
- Vuonna 2021 arvioidaan valmistuvan noin 17 400 asuntoa.

* Arvio perustuu vuonna 2020 alkaneeseen asuntotuotantoon ja myönnettyihin rakennuslupiiin (tehty 3/2020)

Valmistuneet asunnot 2020 talotyyppiin mukaan

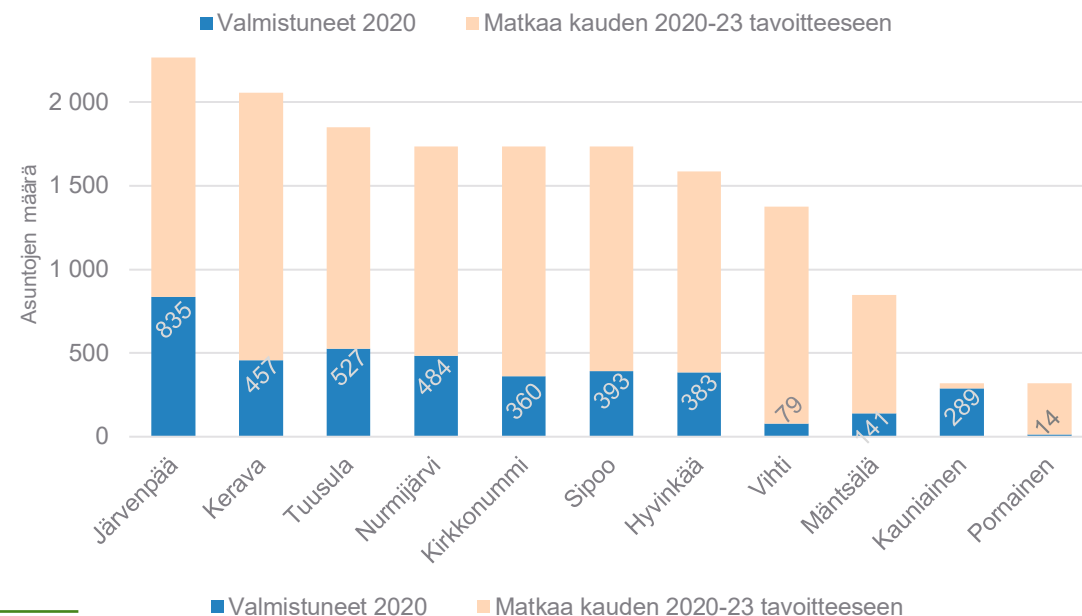
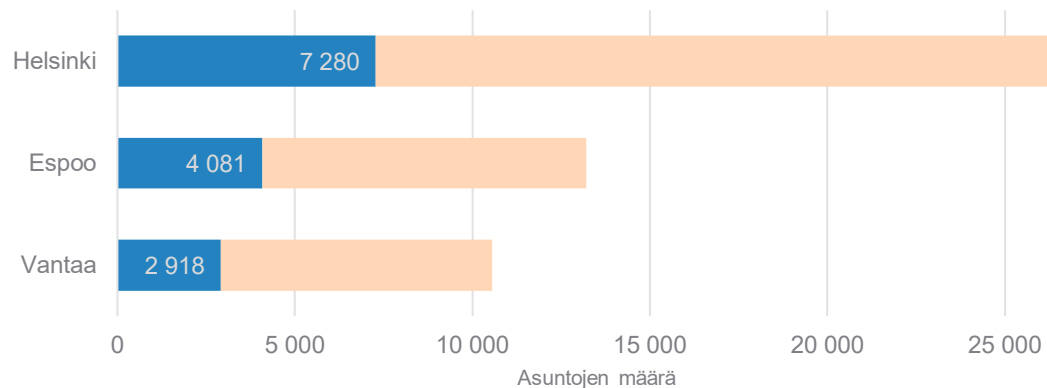
	Kerrostalo	Pientalo
PKS	86 %	14 %
KUUMA	68 %	32 %
Seutu yhteensä	83 %	17 %

Sovittu toimenpide:

14 (/2). Helsingin seudun kunnat sitoutuvat siihen, että koko sopimuskaudella valmistuu... Tavoitteena on, että Helsingin seudulle valmistuu kaudella 2020-2023 16 500 asuntoa vuodessa...

Asuntotuotantotavoitteen toteutuminen kunnittain

- MAL-sopimuskaudella 2020-2023 Helsingin seudun asuntotuotannon tavoite on 66 000 asuntoa. Vuosittainen tavoite on 16 500 asuntoa. Vuonna 2020 valmistui 18 241 asuntoa.
- Vuonna 2020 kuntakohtaiset tavoitteensa ylittivät: Kauniainen, Järvenpää, Espoo, Tuusula, Nurmijärvi, Vantaa ja Helsinki.

Sovittu toimenpide:

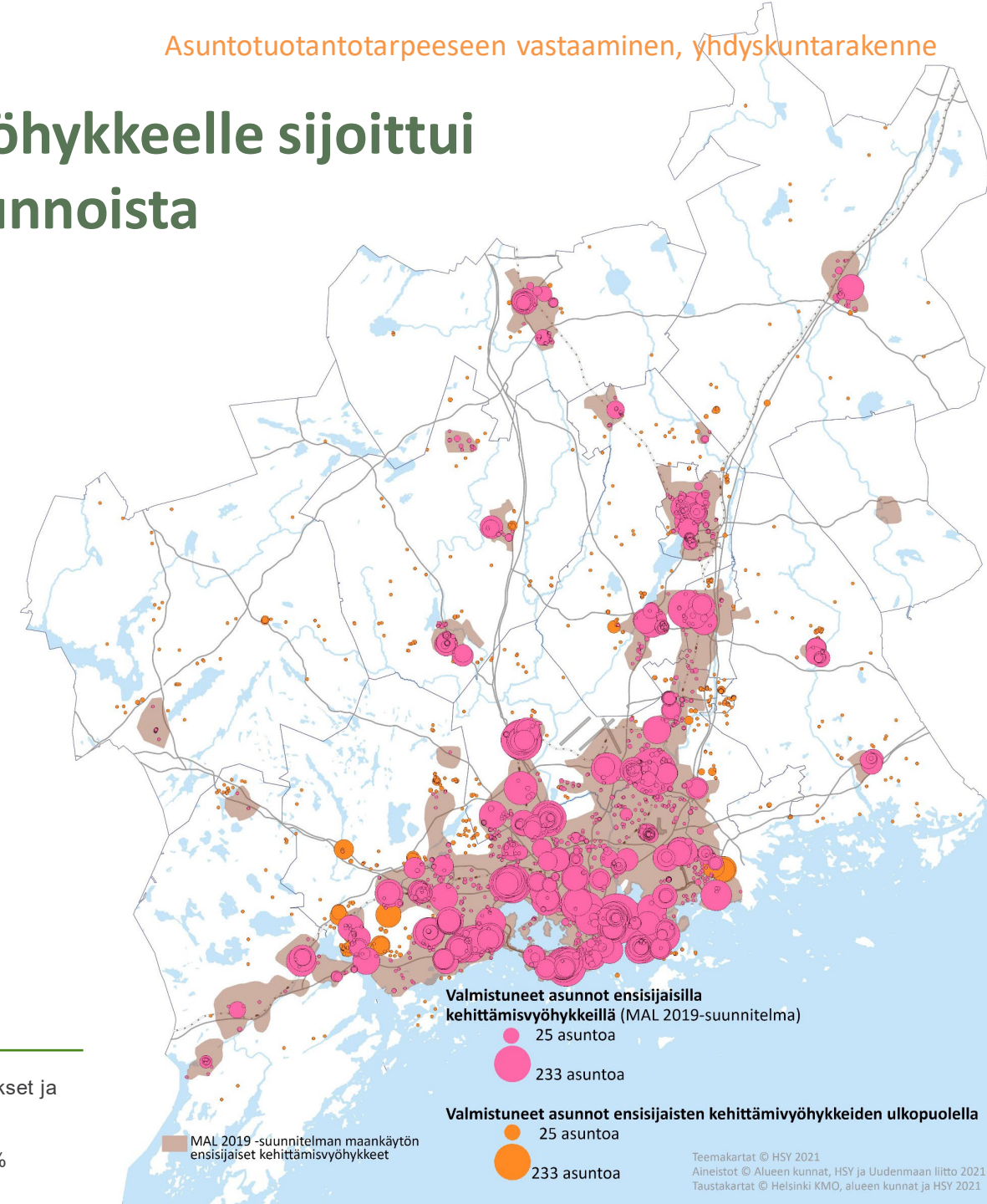
14 (/2). Helsingin seudun kunnat sitoutuvat siihen, että koko sopimuskaudella valmistuu... Tavoitteena on, että Helsingin seudulle valmistuu kaudella 2020-2023 16 500 asuntoa vuodessa...

MAL 2019 ensisijaiselle kehittämisvyöhykkeelle sijoittui 93 % vuonna 2020 valmistuneista asunnoista

Asuntotuotanto suhteessa ensisijaisiin kehittämisvyöhykkeisiin ja asemakaavoitettuun alueeseen

- MAL 2019 –suunnitelmassa määritellyille ensisijaisille kehittämisvyöhykkeille valmistui 16 903 asuntoa eli 93 % seudun asuntotuotannosta 2020.
- Vuoden 2020 lopussa asemakaavoitettuna olleelle alueelle valmistui 99 % asunnoista.
- Ensisijaisille vyöhykkeille valmistuvien asuntojen suuri määrä kertoo siitä, että kaavojen toteuttamisedellytykset ovat kunnossa, eikä kaavoituksen ja asuntotuotannon välillä ole pullonkauloja seudullisella tasolla. Kuntatasolla tilanne vaihtelee paljon.

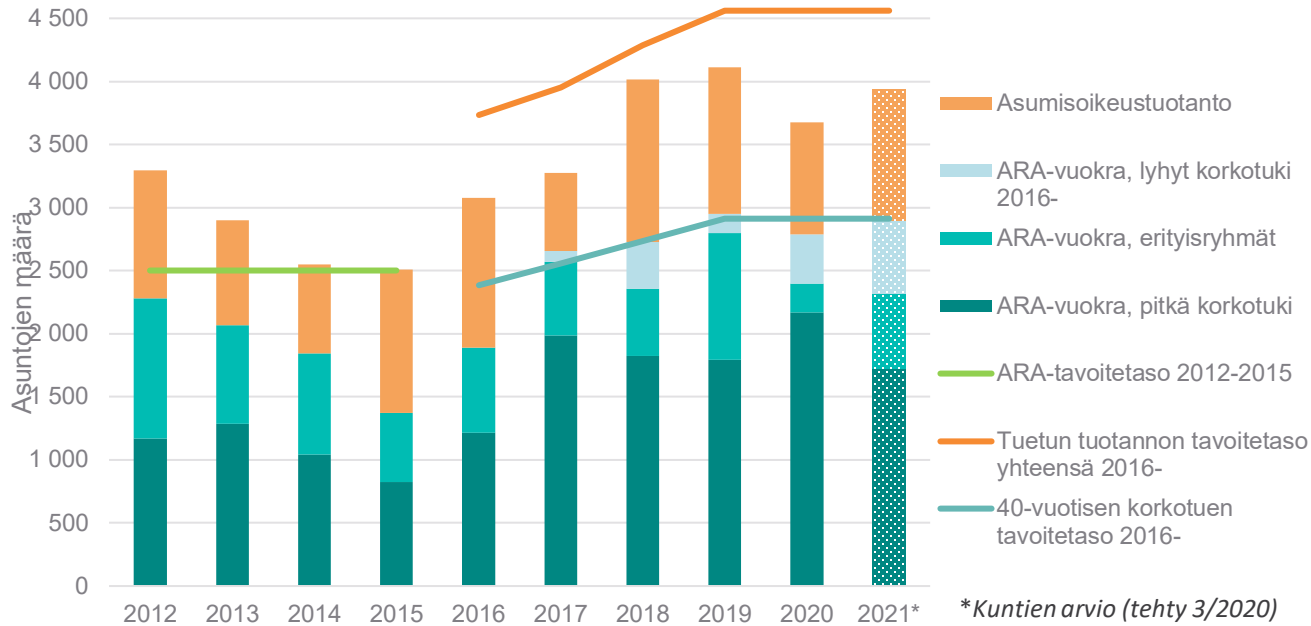
	Asemakaava-alueen ulkopuolelle	Ensisijaisen kehittämisvyöhykkeen ulkopuolelle
Espoo	0,3 %	13,3 %
Helsinki	0,0 %	2,6 %
Kauniainen	0,0 %	0,0 %
Vantaa	0,5 %	6,6 %
Hyvinkää	0,8 %	3,7 %
Järvenpää	0,1 %	2,4 %
Kerava	0,7 %	3,7 %
Kirkkonummi	5,0 %	9,4 %
Mäntsälä	13,5 %	27,7 %
Nurmijärvi	5,0 %	15,3 %
Pornainen	-	-
Sipoo	8,9 %	18,3 %
Tuusula	4,4 %	13,5 %
Vihti	24,1 %	73,4 %

Sovittu toimenpide: 15. Kunnat varmistavat ensisijaisten vyöhykkeiden asemakaavojen toteuttamisedellytykset ja tonttien käyttöön saamisen.

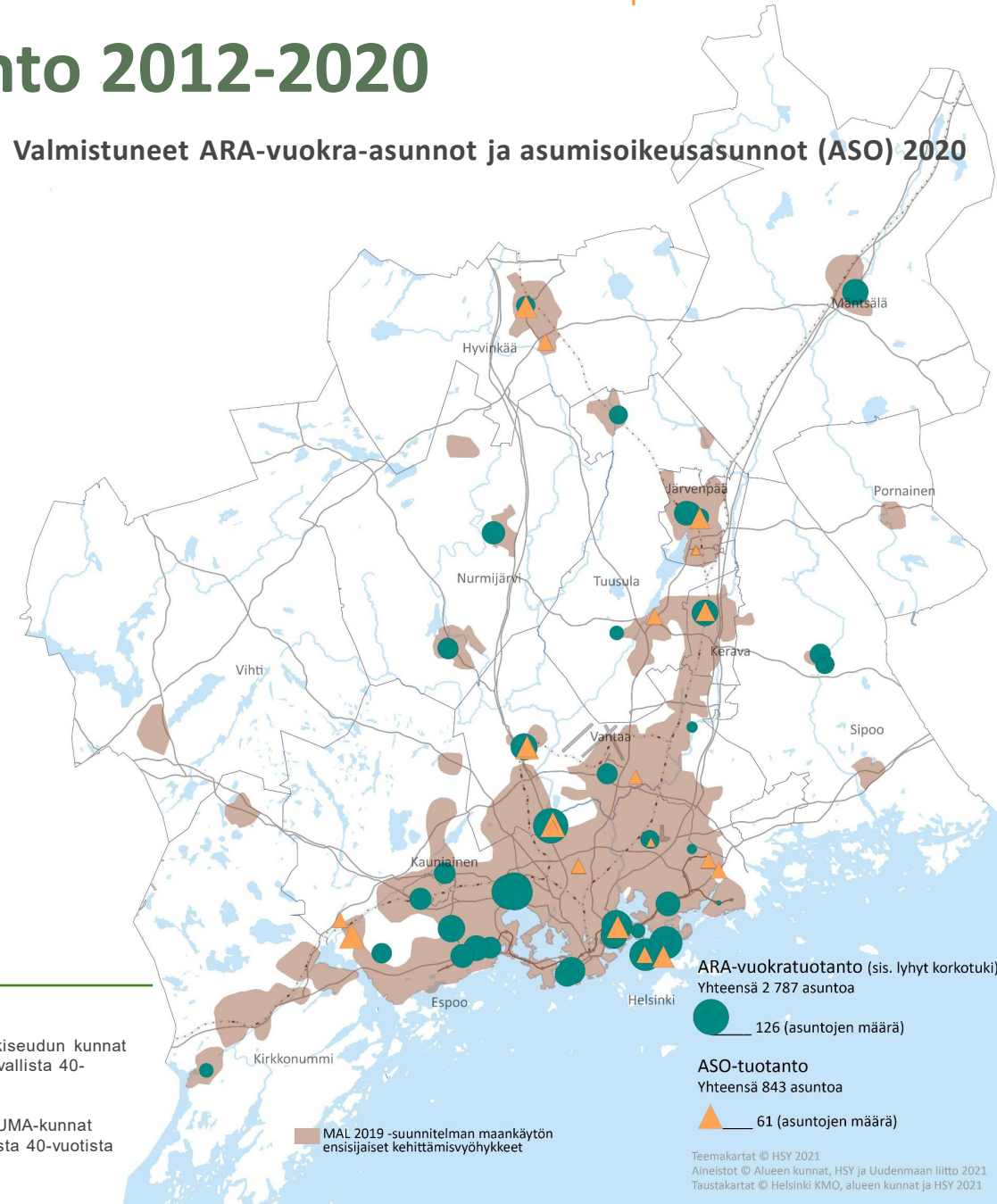
Sovittu tavoitetilä: Seudulle on rakennettu vuoteen 2030 mennessä noin 200 000 uutta asuntoa, joista 90 % sijoittuu seudullisesti ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeille.

Valtion korkotukema asuntotuotanto 2012-2020

- Vuonna 2020 valmistui 2 167 normaalia ARA-vuokra-asuntoa ja 228 erityisryhmille tarkoitettua vuokra-asuntoa. Uusia asumisoikeusasuntoja valmistui 887.
- Vuonna 2020 kohtuuhintaiselle/korkotuki tuotannolle yhteensä asetetun tavoitteen toteutuma oli 81 % ja pitkäaikaisella korkotuella rakennettavien asuntojen toteutuma oli 82 %.

Valmistuneet ARA-vuokra-asunnot ja asumisoikeusasunnot (ASO) 2020

Sovitut toimenpiteet:

16. Valtion tukeman korkotukituotannon osuus on pääkaupunkiseudulla yhteensä 30 % PKS asuntotuotannon kokonaistavoitteesta. Pääkaupunkiseudun kunnat huolehtivat tontinluovutuksessaan tai maankäyttösopimuksissaan siitä, että pääkaupunkiseudun asuntotuotannosta 20 % on valtion tukemaa tavallista 40-vuotista korkotukivuokra-asuntotuotantoa ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantoa.

17. Valtion tukeman korkotukituotannon osuus on KUUMA-kunnissa yhteensä 20 % KUUMA-seudun asuntotuotannon kokonaistavoitteesta. KUUMA-kunnat huolehtivat tontinluovutuksessaan tai maankäyttösopimuksissaan siitä, että KUUMA-seudun asuntotuotannosta 10 % on valtion tukemaa tavallista 40-vuotista korkotukivuokra-asuntotuotantoa ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantoa. (tavoitemäärät: liite 2)

Valtion käynnistysavustukset ja A-Kruunun asuntotuotanto

ARA:n käynnistysavustukset

- Käynnistysavustuksia myönnettiin vuonna 2020 Helsingin seudulla 42 kohteeseen ja yli 3 200 asunnolle.
- Avustusten kokonaismäärä oli yli 32 miljoonaa euroa.
- Avustuksen saaneista kohteista 11 kpl oli A-Kruunun kohteita.
- Yksi 66 asunnon kohde ei ole maankäytön ensisijaisella vyöhykkeellä.

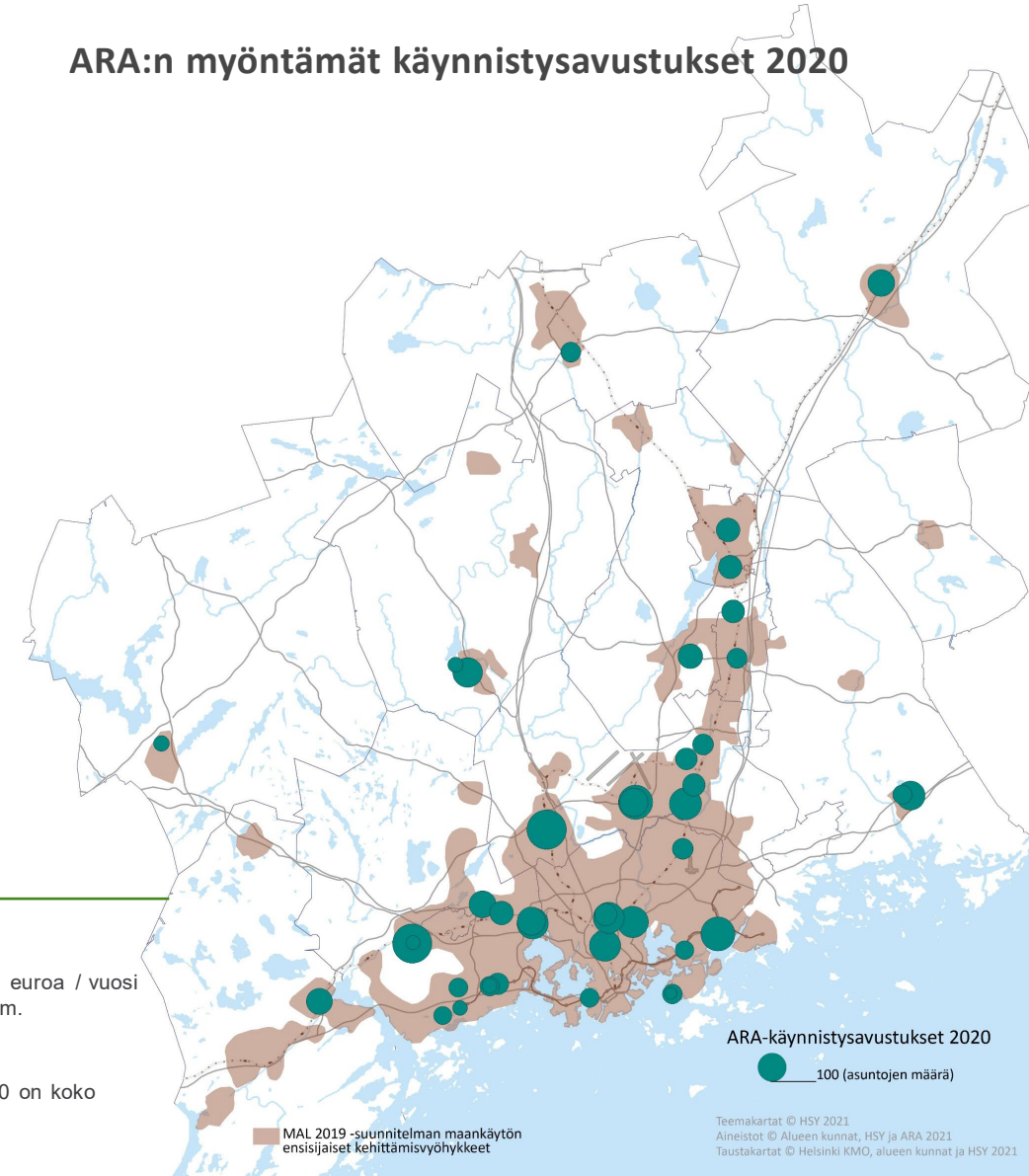
A-Kruunun asuntotuotanto käynnistymässä

- A-Kruunun ohjaus uusittiin yhtiökokouksessa 31.2.2021. Tavoitteena on, että yhtiö rakennuttaa vuosittain 800 asuntoa, joista pääosa on Helsingin seudulla ja muut muilla suurimmilla kasvuseuduilla.
- Rakennuttamisen perusteena on kohtuuhintaisten asuntojen merkittävä ja pitkäaikainen tarve seudulla. Lisäksi kohteiden valinnassa otetaan huomioon vuokra-asuntojen yleinen kysyntä asuinalueella ja kohteen hyvä sijainti yhdyskuntarakenteessa.
- Tavoitteena on nostaa puukerrostalojen osuus tuotannosta kolmasosaan vuonna 2024.
- Vuonna 2020 A-Kruunu aloitti 659 asunnon rakentamisen ja vuodenvaihteessa 31.12.2020 suunnittelussa oli yli 800 asuntoa.

Kunta	Avustusmäärä €	Kohteiden määrä	Asuntojen määrä
Espoo	8 440 000	12	844
Helsinki	6 740 000	10	778
Hyvinkää	500 000	1	50
Järvenpää	1 370 000	2	137
Kerava	1 170 000	2	117
Kirkkonummi	1 275 000	1	85
Mäntsälä	890 000	1	89
Nurmijärvi	1 390 000	2	139
Sipoo	1 745 000	2	151
Tuusula	760 000	1	76
Vantaa	7 690 000	7	742
Vihti	310 000	1	31
Seutu yhteensä	32 280 000	42	3239

Lähde: ARA 2021

ARA:n myöntämät käynnistysavustukset 2020

Sovitut toimenpiteet:

19. Valtio osoittaa tavallisille 40-vuotuisille korkotukivuokra-asunnoille 10 000 euron asuntokohtaista käynnistysavustusta 20 miljoonaa euroa / vuosi MAL 2019 –suunnitelman mukaisille maankäytön ensisijaisille vyöhykkeille rakennettaville asunnoille. Puurakenteisille kerrostaloille em. vyöhykkeillä käynnistysavustusta myönnetään 12 000 eur/asunto.

20. Valtio-omisteinen A-Kruunu rakennuttaa omistukseensa tavallisia 40-vuotisia korkotukivuokra-asuntoja. Tavoitteena on, että rakennuttamistoiminta kasvaa siten, että vuodesta 2021 yhtiön asuntoaloitusten vuotuinen määrä on noin 800 asuntoa, joista noin 600 on koko Helsingin seudun alueella, ja 15 % puukerrostaloasuntoja.

ARA-käynnistysavustukset 2020

● 100 (asuntojen määrä)

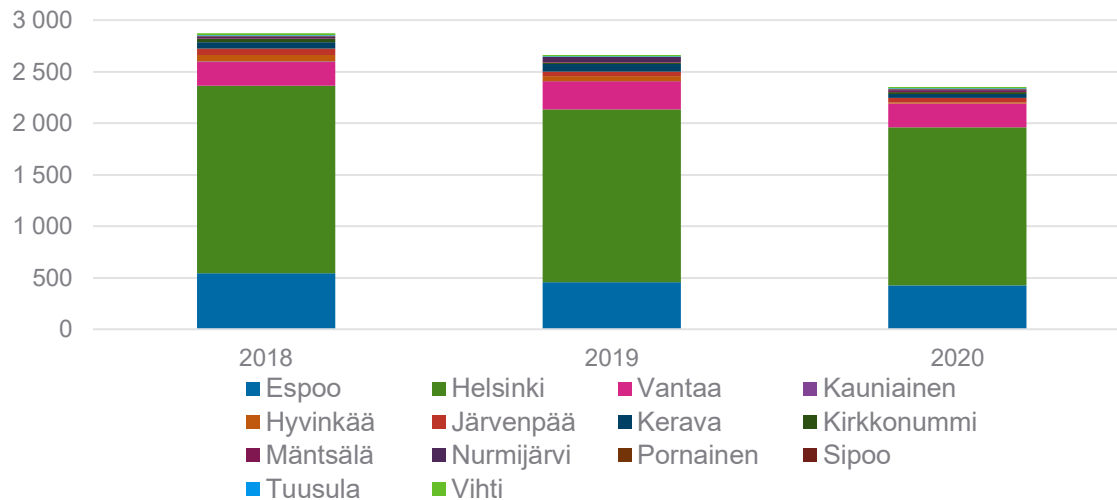
MAL 2019 -suunnitelman maankäytön ensisijaiset kehittämissvyöhykkeet

Teemakartat © HSY 2021
Aineistot © Alueen kunnat, HSY ja ARA 2021
Taustakartat © Helsinki KMO, alueen kunnat ja HSY 2021

Asunnottomuuden puolittaminen

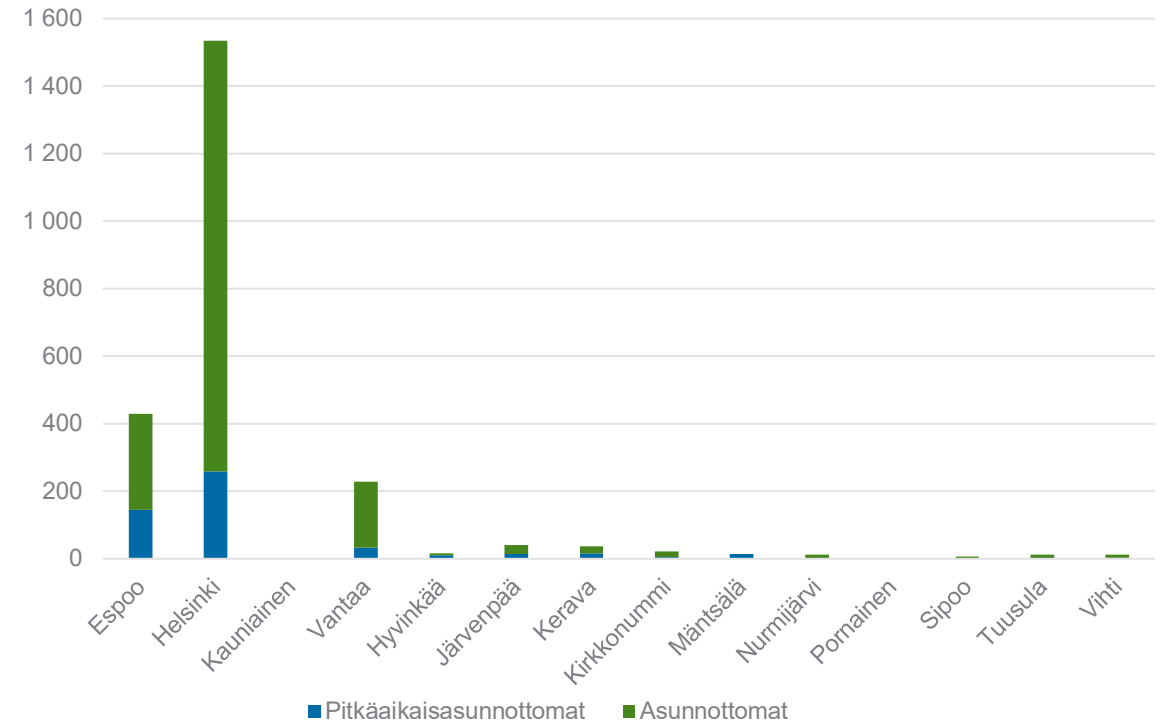
Asunnottomuuden kehitys Helsingin seudulla

- Asunnottomuuden vertailuvuodesta 2019 asunnottomuus laski reilulla 300:lla hengellä. Asunnottomien määrä vuonna 2020 oli yhteensä 2 355.
- Asunnottomuus keskittyy pääkaupunkiseudulle, missä oleskelee puolet (50 %) Suomen yksinelävistä asunnottomista ja 41 % pitkäaikaisasunnottomista.

Yksinelävät asunnottomat Helsingin seudulla vuonna 2020

Yhteensä 2 355 asunnottomia

Pitkäaikaisasunnottomat = asunnottomuus kestänyt vähintään vuoden tai toistuva asunnottomuus viimeisen 3 vuoden aikana

Lähde: ARA 2021

Sovittu toimenpide:

21. Seudun kunnat sitoutuvat yhdessä valtion kanssa ehkäisemään ja vähentämään asunnottomuutta tavoitteena asunnottomuuden puolittaminen vuoteen 2023 mennessä. Seudun kunnista Helsinki, Espoo, Vantaa, Hyvinkää ja Järvenpää osallistuvat vuosina 2020-2022 toteutettavaan asunnottomuuden yhteistyöohjelmaan, jonka tavoitteena on lisätä kohtuuhintaisten asuntojen tarjontaa asunnottomille sekä vahvistaa kuntien asunnottomuustyötä.

Liikenne

- Kooste sopimuksen toimenpiteiden toteutumisesta

Liikenne – kooste MAL-sopimuksen toimenpiteiden toteutumisesta 2020 (1/4)

Toimenpide	Edistyminen	Lisätietoja
4.1 Lähijunaliikenteen varikot	Merkittäviä haasteita	Toteuttajatahoksi on sovittu Pääkaupunkiseudun junakalustoyhtiö Oy. Varikoiden sijoittumisesta ei ole päätöksiä.
4.2 Espoon Kaupunkirata	Edistyy	Sopimus toteuttamisesta ja rakentamissuunnittelun laatimisesta on tehty 1/2021. Radan rakentamissuunnittelu alkoi helmikuussa 2021.
4.3 Päärata Pasila-Riihimäki 2. vaihe	Edistyy	Rakentamisvalmius alkuvuodesta 2022.
4.4 Keravan liityntäpysäköinti	Edistyy	2021 aikana asemakaava pyritään saamaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi, jonka jälkeen laaditaan kustannusjakosopimus valtion ja muiden kuntien kanssa.
4.5 Helsinki-Pasila 4.5.1 Liikennöintimallin päivitys 4.5.2 Ratasuunnitelma ja muut toimenpiteet	Edistyy	Helsinki–Pasila-välin kapasiteettiselvitys ja siihen kuuluva simulointi tehdään v. 2021 aikana. Väylävirasto hakee voimassaolevalle Pissararadan ratasuunnitelmalle jatkoa vuonna 2021 (5 vuotta).
4.6 Santarata	Kaipaa huomiota	Alustava selvitys vaihtoehtoisista sijainneista ja suositukset jatkotoimenpiteistä on käynnissä.

Liikenne – kooste MAL-sopimuksen toimenpiteiden toteutumisesta 2020 (2/4)

Toimenpide	Edistyminen	Lisätietoja
5.1 Vihdintien pikaraitiotie	Edistyy	<ul style="list-style-type: none">Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi Länsi-Helsingin raitioteiden yleissuunnitelman 20.1.2021. Raitiotien ja sen edellyttämän katuinfrastruktuurin kokonaiskustannusarvio on 160 miljoonaa euroa. Suunnitelma käsittää Vihdintien pikaraitiotien sekä läntisen kantakaupungin raitiotiet. 2021 aikana kaupunki organisoituu jatkosuunnitteluun. Kaupunki sopii valtion kanssa MAL-sopimuksen mukaisten valtionosuuksien tarkemmasta kohdentumisesta 2021 aikana.
5.2 Vantaan ratikka	Edistyy	<ul style="list-style-type: none">Katusuunnittelu on käynnissä koko reitin pituudella aikataulun mukaisesti. Asemakaavat ja kaavarunko etenevät suunnitellusti.
5.3 Viikin-Malmin pikaraitiotie	Edistyy	<ul style="list-style-type: none">Yleissuunnittelu on käynnissä ja tekninen yleissuunnitelma valmistuu keväällä 2021.
6 Valtion avustukset julkisen henkilöliikenteen palveluiden järjestämiseen	Edistyy	<ul style="list-style-type: none">Vuodelle 2020 Traficom myönsi HSL:lle suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetukea 4,825 M€, ilmastoperusteisiin toimenpiteisiin 3,5 M€ ja 4. lisätalousarvion koronataukea 58,95 M€ (Ei MAL-kohde). Digitalisaatioon ja palveluistumiseen Traficom myönsi HSL:lle vuosille 2020-2021 valtionavustusta yhteensä 3,1 M€.ELY myönsi Hyvinkäälle 2020 valtionavustusta 532 000 €, joista 520 000 € ostoliikenteen kustannuksiin ja 12 000 € hintavelvoitteiden korvauksiin sekä koronaperusteista avustusta 176 000 €.
7 Metron kapasiteetti	Edistyy	<ul style="list-style-type: none">Metron kapasiteetin nostohankkeen yleissuunnitelma esiteltiin tiedoksi HKL:n johtokunnalle, Espoon kaupunginhallitukselle ja HSL:n hallitukselle tammikuussa 2021. Hankkeen 1. vaiheen hankesuunnittelu toteutetaan vuoden 2021 aikana.

Liikenne – kooste MAL-sopimuksen toimenpiteiden toteutumisesta 2020 (3/4)

Toimenpide	Edistyminen	Lisätietoja
8 KUHA-hankkeet	Edistyy	<ul style="list-style-type: none">KUUMA-seudun KUHA-hankkeiden ohjelma on hyväksytty HLJ-toimikunnassa 24.11.2020. Espoon KUHA-kohteista saavutettiin neuvottelutulos 10.6.2021. Espoon KUHA-kohteet hyväksytään vielä HLJ-toimikunnan kokouksessa 23.9.2021.
9 Raskaan liikenteen palvelualueet	Merkittäviä haasteita	<ul style="list-style-type: none">Vantaan yleiskaavassa vt3:n varteen Kehä IV -linjauksen kohdalle osoitetulle alueelle on alkamassa tiesuunnitelman laatiminen palvelualueelle. Kohteen toteuttaminen MAL-kaudella 2020-2023 on epävarmaa. Muita kohteita ei ole kuntien kaavoituksessa osoitettu tai alueille halutaan muuta toimintaa.
10 Kävely ja pyöräily	Kaipaa huomiota	<ul style="list-style-type: none">10a: Lopullista päätöstä rahoituksen kohdentamisesta ei ole tehty, 10 b: Helsingin MAL-seudun kunnista saatiin 21 hakemusta, joissa haettavan valtionavustuksen määrä reilut 24 milj. euroa. Valtionavustusta myönnettiin 16 hankkeelle yht. 13 milj €. 10c: Edistetään Liikenne 12 –suunnitelman ja fossiilittoman liikenteen tiekartan mukaisesti.
11 Ruuhkamaksut	Merkittäviä haasteita	<ul style="list-style-type: none">Valtio ei ole aloittanut ruuhkamaksujen mahdollistamista koskevaa säädösvalmistelua.
12 MAL-suunnittelu	Edistyy	<ul style="list-style-type: none">MAL 2023 -puiteohjelma on hyväksytty HSL:n hallituksessa ja Helsingin seudun yhteistyökokouksessa HSYK:issä 15.12.2020 sekä KUUMA-johtokunnassa 17.3.2021.

Liikenne – kooste MAL-sopimuksen toimenpiteiden toteutumisesta 2020 (4/4)

Toimenpide	Edistyminen	Lisätietoja
13 Matkaketjut, raportointi, digitalisaatio, automatisaatio	Edistyy	<ul style="list-style-type: none">Toimenpiteet ovat käynnistyneet.

MUUT SOPIMUKSEN TOTEUTTAMISEN KANNALTA TÄRKEÄT VALTION TOIMENPITEET

- VLJS 2021-2032
- Fossiilittoman liikenteen tiekartta
- Rautateiden henkilöliikenteen kilpailun avaaminen
- Kestävän liikenteen vero- ja maksu-uudistus
- MRL-uudistus
- Asuntopolitiikan kehittämisohjelma
- Lähiöiden kehittämisohjelma 2020-2022
- Kestävä kaupunki –ohjelman toimeenpano

Valtion toimenpiteitä I (Liikenne)

Toimenpide	Aikataulu	Tilanne
VLJS/Liikenne12	- VLJS: Kevät 2021 - Investointi-ohjelman 1. versio elokuussa 2021	<ul style="list-style-type: none">Liikenne12 –suunnitelma hyväksyttiin valtioneuvostossa 15.4.2021 ja annettiin selontekona eduskunnalle. Suunnitelmassa ei ole käsitelty yksittäisiä kehittämis- tai suunnitteluhankkeita. Liikenne12 –suunnitelman linjausten ja tavoitteiden ja strategisen tilannekuvan pohjalta Väylävirasto laatii suunnittelu- ja investointiohjelman 6-8 vuoden osalta sekä perusväylänpidon rahoituksen osalta ns. perussuunnitelman. Ohjelmien valmistelu on kesken.Liikenne12 sisältää rahoitusraamin ja tavoitteet MAL-sopimusmenettelyn jatkolle.
Fossiilittoman liikenteen tiekartta	Kevät 2021	<ul style="list-style-type: none">Syksyn ja talven 2020 aikana valmisteltiin fossiilittoman liikenteen tiekarttaluonnosta. Se kävi laajalla lausuntokierroksella 15.1.2021-19.2.2021 ja tiekarttaluonnosta muokattiin helmi-maaliskuussa saatujen lausuntojen pohjalta. Valtioneuvosto teki 6.5.2021 periaatepäätöksen kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä eli fossiilittoman liikenteen tiekartasta.
Rautateiden henkilöliikenteen kilpailun avaaminen		<ul style="list-style-type: none">HSL valitsi VR:n operoimaan liikennettä vuoden 2021 kesäkuussa alkavalle 10 + 3 vuoden sopimuskaudelle. VR:n yksinoikeudesta valtakunnalliseen henkilöjunaliikenteeseen luovuttiin vuoden 2021 alusta alkaen. Suomessa ei enää ole sääntelystä tai liikenteen ostosopimuksista johtuvia esteitä valtakunnallisen henkilöjunaliikenteen kilpailulle. Uudet rautatieoperaattorit voivat tulla harjoittamaan liikennettä omistamallaan kalustolla niin kutsutun Open Access –periaatteen mukaisesti. Väylävirasto vastaa monitoimijaympäristön ratakapasiteetin hallinnasta.
Kestävän liikenteen vero- ja maksu-uudistus		<ul style="list-style-type: none">Valtiovarainministeriö asetti 27.8.2019 työryhmän selvittämään liikenteen verotuksen uudistamista. Työryhmän ensimmäisessä vaiheessa selvitettiin päästövähennysten toteuttamista liikkumiseen liittyvien työsuhde-etujen verotuksella ja sitä koskeva väliraportti valmistui elokuussa 2020. Liikenteen verotuksen uudistamista tarkastelleen työryhmän loppuraportti julkaistiin 18.5.2021.

Valtion toimenpiteitä II (Maankäyttö ja asuminen)

Toimenpide	Aikataulu	Tilanne
Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus	2018-2022	<ul style="list-style-type: none">Valmistelua on jatkettu vuoden 2020 aikana. Hallituksen esitysluonnoksesta on tarkoitus järjestää lausuntokierros vuoden 2021 aikana. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevätistuntokaudella 2022.
Asuntopoliittinen kehittämisohjelma	2021-2028	<ul style="list-style-type: none">Asuntopoliittisen kehittämisohjelman työryhmä luovutti työnsä ympäristö- ja ilmastoministeri Krista Mikkoselle joulukuussa ja hallituksen käsiteltävä raportin asuntopoliittinen ohjelma annetaan eduskunnalle selontekona.
Lähiöohjelma	2020-2022	<ul style="list-style-type: none">Lähiöohjelman toteuttamista jatkettiin yhteistyössä kuntien kanssa. Helsingin seudulla käynnistyi vuonna 2020 yhdeksän lähiön kehittämiskokonaisuutta, joista kolme sijaitsee Helsingissä, kaksi Espoossa ja neljä Vantaalla.
Kestävä kaupunki - ohjelma	2019-2023	<ul style="list-style-type: none">Kestävä kaupunki -ohjelmassa käynnistettiin vuonna 2020 Helsingin seudulla viisi hanketta, joissa Helsinki, Espoo (kaksi hanketta), Sipoo ja HSY toimivat hankkeen päätoteuttajana tai yhteistyökumppanina. Kestävyyden johtamisen ja osallisuuden sparraushankkeisiin osallistuivat Helsinki, Vantaa, Kerava, Vihti, Tuusula ja Järvenpää.

Lisätiedot:

MAL-sihteeristö:

Puheenjohtaja: Juha Nurmi YM

*Sihteerit: Maria Torttila LVM, Arto Raatikainen YM,
Mikko Friipyöli YM*

Aineistot verkossa:

www.hsy.fi/mal-seuranta

www.ym.fi/maankayton-asumisen-ja-liikenteen-sopimukset

Seurantamateriaalit:

Vilja Tähtinen HSY

Hanna Eriksson HSL

